

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

11/8/2020

ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ

Λαϊκότητα: αποτελεί τη γνήσια και αυθεντική έκφραση και συμμετοχή του λαού στα πολιτικά πράγματα και στην άσκηση της εξουσίας. Είναι η ειλικρινής εξυπηρέτηση των λαϊκών αξιών και των συμφερόντων του λαού.

Λαϊκισμός: είναι η επιφανειακή και ιδιοτελής μίμηση του λαϊκού τρόπου ζωής, της γλώσσας και της συμπεριφοράς του λαού. Τυπικά μόνο αναγνωρίζεται η εξουσία του λαού, ενώ στην πραγματικότητα είτε δε συμμετέχει είτε συμμετέχει περιορισμένα στην άσκηση της εξουσίας (πολιτικός λαϊκισμός). Σε πολιτιστικό επίπεδο επινοεί νεκρά πρότυπα του παρελθόντος και αναφέρεται σε απαρχαιωμένες αξίες (πολιτιστικός λαϊκισμός). Η μίμηση περιορίζεται σε τύπους και εξωτερικά γνωρίσματα και αποσκοπεί στην εξασφάλιση της λαϊκής εύνοιας. Αποτελεί κατ'επίφαση λαϊκότητα και συνδέεται με τη δημαγωγία και την προπαγάνδα. Στην πραγματικότητα αντιμάχεται τα συμφέροντα του λαού και οφείλεται στην περιορισμένη συμμετοχή του λαού στα δημόσια πράγματα.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΛΑΪΚΙΣΜΟΥ

- Η ψηφοθηρία και η υποσχესιολογία επιτήδειων πολιτικών προσώπων.
- Η κολακεία αρνητικών λαϊκών προτύπων.
- Η υποστήριξη φιλοπόλεμης και τυχοδιωκτικής πολιτικής.
- Η μίμηση καθημερινών συνηθειών και προτιμήσεων του λαού στη γλώσσα, τον αθλητισμό, την ενδυμασία και τις καθημερινές ασχολίες
- Η συκοφαντία και η καταγγελία διακεκριμένων ανθρώπων ως δήθεν εχθρών του λαού και ανήθικων προσωπικοτήτων.
- Προβολή και διαιώνιση στερεότυπων αντιλήψεων που συχνά οδηγούν σε προκαταλήψεις και φανατισμό.
- Η δημιουργία και διατήρηση πελατειακών σχέσεων και η καταπάτηση της αξιοκρατίας.
- Η επιδοκimasία των αδυναμιών και των αρνητικών συμπεριφορών του καταναλωτή από τη διαφήμιση, με στόχο το κέρδος.
- Η κολακεία της άκριτης μίμησης ευτελών συμπεριφορών και της υποβαθμισμένης αισθητικής κυρίως στο χώρο του θεάματος.
- Η μετατροπή του ανθρώπινου πόνου σε θέαμα τηλεοπτικών εκπομπών με στόχο την αύξηση της τηλεθέασης.

ΑΙΤΙΕΣ

Σε ψυχολογικό επίπεδο:

- Οι δημαγωγοί εκμεταλλεύονται την ευπιστία του λαού και την ανάγκη του να καθοδηγείται από κάποιον ηγέτη.
- Επικρατεί η ψυχολογία της μάζας που επιζητά την κολακεία και διακρίνεται από μειονεκτήματα και αδυναμίες.
- Ορισμένοι πολιτικοί επιδεικνύουν υπερφύαλη και υπέρμετρη φιλοδοξία.
- Εμπορευματοποιείται η συλλογική ψυχή από ιδιοτελή συμφέροντα.
- Επιτήδριοι πολιτικοί εκμεταλλεύονται την ελλιπή συμμετοχή του λαού στα δημόσια πράγματα.

- **Σε πνευματικό επίπεδο:**
 - Η απουσία ουσιαστικής παιδείας, η υποकुουλτούρα και το χαμηλό πνευματικό επίπεδο του λαού οδηγεί στη ελλιπή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Έτσι, η υποσχεσιολογία επιτηδειων πολιτικών με στόχο την ψηφοθηρία βρίσκει γόνιμο έδαφος.
 - Οι δημαγωγοί χρησιμοποιούν τη γλώσσα επιτηδευμένα με στόχο την παραπλάνηση.
 - Τα άτομα διακρίνονται από παθητικότητα και μειωμένη κριτική σκέψη και ικανότητα.
- **Σε πολιτικό επίπεδο:**
 - Υπάρχουν πολιτικές και κομματικές σκοπιμότητες.
 - Επιδιώκεται η χειραγωγήση του λαού επειδή διαθέτει πολιτική δύναμη.
 - Ο λαϊκισμός προβάλλεται ως δημοκρατική κατάσταση ενώ στην πραγματικότητα είναι αντιδημοκρατική.
 - Οι λαϊκιστές χρησιμοποιούν τον πατερναλισμό και εκμεταλλεύονται την ελλιπή συμμετοχή του λαού στα κοινά.
 - Όταν η δημοκρατία υπολειπουργεί επιτρέπει στους δημαγωγούς να δημιουργούν συγκινησιακή και πελατειακή σχέση με τους πολίτες, ενώ αναστέλλουν την κριτική σκέψη και οδηγούν στον αποπροσανατολισμό από τα πραγματικά προβλήματα.
- **Σε κοινωνικό επίπεδο:**
 - Τα κοινωνικά προβλήματα, η ανεργία, η βία, η ανασφάλεια παρουσιάζονται αυξημένα και οι πολίτες είναι πλήρως απορροφημένοι και αδιαφορούν για τα πολιτικά πράγματα.
 - Ο αστικός τρόπος ζωής ευνοεί τη μαζοποίηση ενώ εκλείπει η ατομικότητα και ευνοείται ο λαϊκισμός.
 - Τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης προβάλλουν συγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφοράς.
 - Η επικράτηση της μόδας διευκολύνει το λαϊκισμό.
- **Σε εθνικό επίπεδο**
 - Συχνά οι δημαγωγοί εκμεταλλεύονται το ιστορικό παρελθόν ενός λαού.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Η κοινή γνώμη αποπροσανατολίζεται, δίνει έμφαση σε επιφανειακά και όχι σε ουσιαστικά πρότυπα και έτσι ο πολίτης γίνεται θύμα χειραγώγησης και εκμετάλλευσης.
- Η δημοκρατία και οι δημοκρατικοί θεσμοί υπονομεύονται, αφού δεν επικρατεί κριτική σκέψη. Υποβαθμίζεται η πολιτική ζωή και επικρατεί ο φανατισμός.
- Οι πολιτικές και κομματικές βλέψεις καθορίζουν την πολιτική δράση και πλήττεται το εθνικό και συλλογικό συμφέρον.
- Επικρατεί η διαφθορά και η αναξιοκρατία.

- Τα ουσιαστικά προβλήματα διαιωνίζονται, αφού κανείς δε μεριμνά για αυτά.
- Περιθωριοποιείται η πραγματική τέχνη και εμπορευματοποιείται ο λαϊκός πολιτισμός.
- Επιβάλλονται είδωλα και πρότυπα ζωής από τον καλλιτεχνικό και αθλητικό χώρο ως υποκατάστατα.
- Καλλιεργείται ισοπεδωτική νοοτροπία.
- Ο λαός παραπλανάται και κυριαρχεί η υποκουλτούρα και οι ευτελείς αξίες.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Η παιδεία πρέπει να έχει ανθρωπιστικό περιεχόμενο, να ευαισθητοποιεί τους ανθρώπους και να οξύνει την κριτική τους σκέψη ώστε να αποκαλύπτουν τους λαϊκιστές. Στόχος της να είναι η διαμόρφωση σκεπτόμενων και δημοκρατικών πολιτών.
- Απαραίτητο είναι να διαμορφωθεί μια κοινωνία ενεργών και σκεπτόμενων πολιτών, ώστε να είναι πολιτικοποιημένοι. Έτσι, θα αντιμετωπίζουν με σκεπτικισμό και κριτική διάθεση την κολακεία των δημαγωγών.
- Κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση της δημοκρατίας και η αναβάθμιση της πολιτικής ζωής. Οι πολιτικοί αρχηγοί πρέπει να διακρίνονται από συνέπεια λόγων και πράξεων και να ενδιαφέρονται για τα προβλήματα των πολιτών.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καλό είναι να αποκαλύπτουν και να αποδοκιμάζουν το λαϊκισμό, προστατεύοντας τους πολίτες.
- Είναι απαραίτητος ο έλεγχος της εξουσίας, ώστε να αποφεύγεται η διαφθορά, η δημαγωγία και η αλαζονεία και να περιφρουρείται το δημόσιο συμφέρον.